

Arkivsaksnummer: 2024/4421-14

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 23.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	17/2024	31.05.2024

Sak - Hemmeldalen NR - besøksstrategi - oversending faglig godkjenning - høring

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, pkt. 6.5 blir forslaget til besøksstrategi for Hemmeldalen naturreservat, som vedlagt saken, sendt til Miljødirektoratet for en faglig gjennomgang.

I fall Miljødirektoratet ikke har vesentlige merknader til forslaget kan sekretariatet sende forslaget på høring til berørte parter, samt kunngjøre høringen på nasjonalparkstyrets hjemmeside. Det settes en minste frist for å uttale seg til 6 uker.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - 31.05.2024

Behandling

Enstemmig vedtatt som innstillingen fra nasjonalparkforvalteren.

Vedtak

Med hjemmel i vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, pkt. 6.5 blir forslaget til besøksstrategi for Hemmeldalen naturreservat, som vedlagt saken, sendt til Miljødirektoratet for en faglig gjennomgang.

I fall Miljødirektoratet ikke har vesentlige merknader til forslaget kan sekretariatet sende forslaget på høring til berørte parter, samt kunngjøre høringen på nasjonalparkstyrets hjemmeside. Det settes en minste frist for å uttale seg til 6 uker.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Forslag besøksstrategi Hemmeldalen NR 22.05
- 2 Besøksstrategi for Hemmeldalen naturreservat - referat fra åpent møte 06.05.24
- 3 Presentasjon Evenstad 6. mai 2024 Hans-Petter Ruud - kopi
- 4 Referat fra møte om fornying av informasjonsplakater i Hemmeldalen NR - og om en besøksstrategi for naturreservatet

Andre dokumenter:

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, styresak 2/2024, datert 08.04.24

Saksopplysninger

I Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, styresak 2/2024, datert 08.04.24, er det vist til planleggingsmøte 2 med SNO-Rondane der det bl.a. ble nedfelt: Midler til forvaltningsplan og besøksstrategi (kr. 150.000,-) brukes i tillegg til rullering av forvaltningsplanen bl.a. til:

- sykkelteiler i Grimsdalen.
- besøksstrategi for Hemmeldalen naturreservat
- mulig naturtypekartlegging Hemmeldalen naturreservat.

Sekretariatet har etter dette satt i gang arbeidet med å lage et forslag til «Besøksstrategi for Hemmeldalen naturreservat». I samband med arbeidet er det gjennomført:

- et møte med de berørte kommunene, på Rena, 17.04.24. (vedlagt referat)
- et åpent møte på Evenstad, 06.05.24. (vedlagt referat)

Til det åpne møtet var det sendt invitasjon til ca. 70 adressater.

En besøksstrategi er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for sitt verneområde. Miljødirektoratet definerer besøksforvaltning som å legge til rette for og styre bruken av et verneområde slik at forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas, samtidig som opplevelsen for de besøkende skal bli best mulig og den lokale verdiskapingen skal bli størst mulig.

En veileder er lagt ut her: [Før du starter - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no) .

En besøksstrategi skal bygge på gjeldende forvaltningsplan fra 2011. Arbeidet innebærer derfor ikke en rullering av forvaltningsplanen.

Andre innspill til saken

Erik Mønness (07.05.24)

Ad løyper (se kart) Mortenshøgda er der hvor 2 og 6 møtes. Raufjelltoppen er der hvor 1 og 2 møtes. Traseen 1-2-3-4 er den mest populære "lang-turen" i Åmot. Strekket 1 kjøres tidlig da den er del av Birkebeinerløypa. Men resten får ikke kjøres før vinterferien. Derimot kjøres 5-6-7 (og flere) tidligere fra Åstasiden. Åmot blir da frakoplet Åstasiden frem til vinterferien for litt lengre turer. Det er jo ingen rein i området før april, så dette er en meningsløs restriksjon. Videre burde Birkebeinerens "kriseløype" som går rundt og syd for Raufjellet mellom Dambua og Nysætra kunne tillates kjørt som vanlig løype. Det har vært aktivt med jerv i området mars april i år Ad skilting. Jeg har foreslått skilt på Dambua. Så på oversikten din at det heller er vurdert Skramstadsætra og Husmorløypa. Den siste bør da stå ved øvre parkering på Hestgjetarveien, som er startpunkt for Husmorløypa. (Skjult av blyanten på kartet)

Kommentar:

Det er i tillatelser fra nasjonalparkstyret gitt ulike tidsrammer for kjøring av skiløyper i Åmot og i Åstdalen i Ringsaker, se rammen nedenfor. En harmonisering av tidsrammene vil gi bedre sammenheng i skiløypenettet, og kan gjøres i framtidig saksbehandling.

Hamar og Hedemarken turistforening (13.05.24)

- Sykling: vi opplever ikke problem med sykling i reservatet i Ringsaker og Hamar
- Informasjon: Vi er opptatt av å få fram god informasjon og særlig villreinvettreglene og utvidet båndtvang fra 1. mars. Det med å gjøre alle som ferdes i reservatet oppdatert på at det er vårtrekket og kalvingen som er den perioden man må være ekstra varsom i Hemmeldalen - og hvordan man da oppfører seg synes vi er det aller viktigste
- Tavler:
  - På Skvaldra foreslår vi å flytte plasseringen fra øverste parkering inni hyttefeltet til veltavla som står akkurat ved bommen før hyttefeltet. Da vil man treffe både de som er på dagsturer og parkerer utenfor hyttefeltet (og går på sti oppover mot Tuven) + hyttefolket. Det er startpunktet på dette turforslaget: <https://ut.no/turforslag/1111541/jomfrua-skvaldra>
  - På Øyungen foreslår vi å flytte til nedre parkering/vinterparkeringen for det er der vi har merket stien fra for å unngå at alle kjører bil gjennom hyttefeltet. Det er startpunktet på dette turforslaget: <https://ut.no/turforslag/1114299/yungshytta>

- Gammelskolla-området. Det er både hytteeiere og andre turfolk som starter turen på Gammelskolla og vel'et der har lagd karttavler som er satt opp på setervollen men vi er ikke sikre på hvor det eventuelt vil være naturlig med ei tavle i det området. Og reservatet starter jo ikke før ved Kotuva.
- Birkebeinervegen. Vi synes det er naturlig at det er ei tavle på toppen av Birkebeinervegen der man skuer sørover mot hele reservatet.
- Og i tillegg bør det være noe informasjon på Bjønnåsberget.

Kommentar:

Hamar og Hedemarken turistforening har kommet med nyttige innspill, som kan følges opp i det videre arbeidet med besøksstrategien og gjennomføring av nye informasjonstiltak.

Helge Krog, 16.05.24

«Takk for referat fra møtet på Evenstad om ny besøksstrategi for Hemmeldalen Naturresevat.

Flott at forvaltningen har fått midler til å fornye og oppgradere infotavler/skilt ved de mest brukte inngangsportene til reservatet.

Som et supplement til infotavler har jeg tro på at det vil være fornuftig å sende ut info på mail/sosiale medier til alle hytteeiere i hyttefeltene som ligger i randsonen av reservatet. Informasjonen bør distribueres til hytteeiere, turistforeninger og evt. i butikker som ligger i nærheten av reservatet.

Spesielt hensynet til villrein i perioden mars- juni bør vektlegges.

Jeg ser ikke bort ifra at det i framtiden blir nødvendig med ferdselbegrensinger i påskefjellet.

Til orientering forøvrig så er det velforeninger på østsiden av reservatet som i økende grad arbeider med å merke/ rydde gamle stier inne i reservatet.

Det er neppe i tråd med verneforskriften.

Lykke til med det videre arbeidet mht. besøksstrategien.»

Kommentar:

Helge Krog har kommet med nyttige innspill, som kan følges opp i det videre arbeidet med besøksstrategien og gjennomføring av nye informasjonstiltak. Særlig punktet med målrettet informasjon til hytteeiere i randsonene, er noe sekretariatet ser kan være formålstjenlig.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

I brev av 6. juni 2013 fra Miljøverndepartementet ble forvaltningsmyndigheten for Hemmeldalen naturresevat også delegert til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Verneformål – forskrift

Formålet med fredningen er å ta vare på:

- et stort og tilnærmet urørt naturområde og dets landskapsformer,
- biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser,
- sentrale leveområder for villrein,
- våtmarksområder med et rikt fugleliv,
- et myrlandskap med stor variasjon i myrtyper.

Vedtekter for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Vedtektene for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre (pkt. 6.5) gir at nasjonalparkstyret har et ansvar for å utarbeide en besøksstrategi:

Forvaltningsplanen skal konkretisere hvordan formålet med vernet skal nås, og skal inneholde en flerårig tiltaksplan og en besøksstrategi. Før forvaltningsplanen (og besøksstrategien) sendes på høring skal endelig utkast sendes Miljødirektoratet for faglig gjennomgang. Forvaltningsplanen (og besøksstrategien) skal godkjennes av Miljødirektoratet.»

Vurdering

I saken legges fram et forslag til besøksstrategi etter Miljødirektoratets mal, der det er gjort rede for:

- formål
- rammeverk
- kunnskapsgrunnlag

for Hemmeldalen naturreservat.

Videre er det foreslått mål, strategier, kommunikasjonsplan og tiltak for besøksforvaltning i naturreservatet.

Nasjonalparkforvalteren vil tilrå at forslaget til besøksstrategi blir sendt til Miljødirektoratet for en faglig gjennomgang.